

Шашина М.В.

доц., к.е.н. НТУУ «КПІ»

Дзюба І.В.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СБЫТОВОЙ ПОЛИТИКИ ПРЕДПРИЯТИЯ ПОРОШКОВОЙ МЕТАЛЛУРГИИ

В статье определено понятие «сбытовая политика» и его отличие от понятия «сбытовая деятельность». Предложено формирование сбытовой политики химических предприятий на основе социального подхода, то есть построенную на определенных социальных принципах.

Ключевые слова: сбытовая политика, сбытовая деятельность, система CRM, социальная политика, сбалансированная система показателей.

Shashina M.V.

Dzyuba I.V.

IMPROVEMENT OF SALE POLICY OF ENTERPRISE OF POWDER- LIKE METALLURGY

In the article certainly concept «sale policy» and his difference from a concept «sale activity». Forming of sale policy of chemical enterprises is offered on the basis of social approach, that built on certain social principles.

Keywords: sale policy, sale activity, system CRM, social policy, Balanced system of indexes.

Шевченко Т.Є.

к.т.н., доц. НТУУ «КПІ»

Хороновський М.А.

бакалавр ФММ НТУУ «КПІ»

НЕОБХІДНІСТЬ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

В статті розглянуто необхідність підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємств в умовах економічної кризи та наведені шляхи його підвищення.

Ключові слова: основні та оборотні фонди підприємства, засоби виробництва, оборотні кошти, трудові ресурси, кадри, матеріальні ресурси, ефективність, потенціал.

Вступ. Наслідки світової економічної кризи, що вплинули на стан економіки України, вимагають прийняття оптимальних управлінських рішень щодо визначення обсягів виробництва, обрання цільових ринків реалізації продукції, що передбачає ефективність використання всіх видів ресурсів підприємства, їх оптимальну структуру, від якої залежать фінансові результати і фінансовий стан підприємства. Існуюча ситуація на ринку вимагає швидкого реагування на зміну господарської діяльності підприємств, пов'язаної з використанням їх ресурсного потенціалу. У цих умовах зростає роль аналізу використання ресурсного потенціалу та розробка заходів з підвищення ефективності його використання на підприємствах.

Методики аналізу та використання ресурсного потенціалу досліджували вітчизняні та зарубіжні вчені такі, як Л. Абалкін, В. Авдєєнко, Р. Акбердін, В. Андрійчук, Р. Білоусов, Г. Бабков, П. Борщевський, І. Бузько, Ю. Василенко, С. Волощук, Е. Горбунов, В. Гончаров, А. Задоя, А. Ігнатівський, Р. Колосова, О. Коренков, В. Котлов, Г. Мельничук, М. Кучеров, О. Олексюк, І. Ступницький, І. Фаріон, Е. Фігурнов, С. Хейнман, Д. Черніков, В. Шиян, С. Шкарабан та інші. Проте більшість теоретичних концепцій щодо підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу, його структури та властивостей, що лежать в основі його аналізу, є недостатньо обґрунтованими або суперечливими в с умовах економічної кризи та нестабільної ситуації на ринку.

Постановка задачі. Метою статті є обґрунтування необхідності підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємств. Для досягнення цієї мети у роботі передбачено виконання комплексу взаємопов'язаних завдань, головними з яких є:

– визначення економічної сутності та матеріально – речового змісту трудового потенціалу, потенціалу основних засобів й матеріальних ресурсів підприємств як основи ресурсного потенціалу, що дасть змогу проаналізувати їх сукупний вплив на фінансові результати;

– розробка заходів підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу на підприємствах.

Результати дослідження. Виготовлення продукції (виконання робіт, надання послуг) здійснюється в процесі взаємодії праці людини та певних засобів виробництва, які в своїй сукупності складають ресурси виробництва. Засоби виробництва за своїм матеріально-речовим складом становлять фонди підприємства, усю сукупність яких поділяють на основні та оборотні. Проте засоби виробництва як сукупність засобів і предметів праці не можна ототожнювати з фондами, що зумовлено двома обставинами. По-перше, елементи засобів виробництва стають фондами лише з моменту їхнього безпосереднього використання у виробничому процесі. По-друге, фонди на відміну від засобів виробництва є виключно вартісною економічною категорією. Це означає, що до фондів відносять не всі елементи засобів виробництва взагалі, а ті з них, які мають вартість. Поняття оборотних фондів тісно пов'язане з поняттям «оборотні кошти», що означає сукупність грошових коштів підприємства, необхідних для формування й забезпечення

кругообігу виробничих оборотних фондів та фондів обігу. Тобто, оборотні фонди є складовою частиною оборотних коштів підприємства.

Формування й регулювання окремих елементів оборотних коштів має свої особливості. З огляду на це видокремлюють оборотні кошти у сферах виробництва та обігу, а також розподіляють їх на нормовані й ненормовані. Слід зазначити, що оборотні фонди підприємства мають матеріально-речову й вартісну форми. Вони належать до нормованих оборотних коштів. В процесі формування до складу оборотних фондів включають: виробничі запаси; незавершене виробництво та напівфабрикати власного виготовлення; витрати майбутніх періодів.

Відмітимо, що оборотні кошти використовуються ефективніше тоді, коли більша їхня частина зайнята у сфері виробництва. Перебування оборотних коштів у сфері обігу - лише необхідна умова безперервності процесу відтворення; проте ця частина коштів підприємства не бере безпосередньої участі у створенні вартості продукції, що виготовляється.

Для підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємству слід застосовувати наступні заходи:

- оптимізація запасів ресурсів і незавершеного виробництва;
- скорочення тривалості виробничого циклу;
- поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення;
- прискорення реалізації товарної продукції.

Таким чином, економічна сутність і матеріально-речовий зміст основних та оборотних фондів становлять визначальні характеристики щодо окреслення їхнього значення у здійсненні відтворювальних процесів, функціонування та розвитку будь-якого виробництва. Уся сукупність наявних виробничих фондів становить найбільшу за питомою вагою частину національного багатства країни. Основні фонди визначають характер матеріально-технічної бази виробничої сфери на різних етапах її розвитку. Зростання й удосконалення засобів праці забезпечують безперервне підвищення технічної оснащеності та продуктивності праці виробничого персоналу. Знаряддя праці, які є найбільш активною частиною основних фондів, становлять матеріальну основу виробничої потужності підприємства. Елементи оборотних фондів формують речовинну субстанцію продукції, що виготовляється (сировина, конструкційні матеріали), створюють матеріальні умови для здійснення технологічних процесів і роботи виробничого устаткування (паливо, енергія), збереження і транспортування сировини та готових виробів (різні допоміжні матеріали - мастила, фарби тощо; тара).

Слід зазначити, що найбільш важливим елементом продуктивних сил і головним джерелом розвитку економіки є люди, тобто їхня майстерність, освіта, підготовка, мотивація діяльності. Існує безпосередня залежність конкурентоспроможності економіки, рівня добробуту населення від якості трудового потенціалу персоналу підприємств та організацій даної країни.

Для характеристики сукупності працівників підприємства в сучасній економічній літературі та нормативних актах використовують різні терміни: трудові ресурси, персонал, кадри, трудовий колектив. Хоча всі наведені

терміни можуть використовуватися, однак кожен із них характеризує працівників підприємства під певним кутом зору.

Термін «трудові ресурси» використовується з метою характеристики працівників підприємства як одного з елементів його ресурсного потенціалу. Трудові ресурси - це частина працездатного населення, що за своїми віковими, фізичними, освітніми даними відповідає певній сфері діяльності. Слід відрізнити трудові ресурси реальні (ті люди, які вже працюють) та потенційні (ті, що колись можуть бути залучені до конкретної праці).

Як елемент загального ресурсного потенціалу трудові ресурси вступають у взаємодію з іншими видами ресурсів (матеріальними, фінансовими); мають певну ціну формування, яку підприємство має за мету мінімізувати; виконують певні функції, які вимірюються певною системою показників кількісного та якісного виміру.

Термін «трудовий колектив» має соціально-політичний відтінок. Він використовується при характеристиці соціальних та моральних потреб працівників підприємства, їх особливих цілей та економічних інтересів.

При використанні терміну «кадри» найчастіше маємо на увазі частину працюючих – спеціалістів та висококваліфікованих працівників підприємства, які постійно працюють на певному підприємстві.

Головна мета сучасної кадрової політики підприємства полягає в забезпеченні на теперішньому етапі і в майбутньому кожного робочого місця і кожної посади персоналом відповідних професій та спеціальностей належної кваліфікації.

Досягнення кінцевої мети кадрової політики суб'єктом господарювання має передбачати виконання певних функцій. Основні з них такі:

- розробка і корекція згідно з умовами господарювання, що змінюються, стратегії формування та використання трудового потенціалу;
- набір і формування необхідних категорій персоналу;
- підготовка персоналу до відповідної професійної діяльності;
- оцінка персоналу;
- мотивація дотримання режиму трудової діяльності і високопродуктивної праці;
- забезпечення соціальної захищеності персоналу підприємства;
- реалізація постійних зв'язків між керівництвом підприємства і представниками трудових колективів.

В аналітичних цілях усіх робітників можна поділити на основних – тих, що безпосередньо беруть участь у процесі створення продукції, та допоміжних – тих, які виконують функції обслуговування основного виробництва. Поступово, з розвитком виробництва, його механізації та автоматизації чіткі межі між основними та допоміжними робітниками зникають, а роль останніх (зокрема наладчиків, механіків) зростає.

Також важливу роль у виготовленні продукції відіграє наявність матеріальних ресурсів (сировина, матеріали, паливо, енергія, комплектуючі вироби, напівфабрикати тощо). Від забезпечення підприємства виробничими ресурсами значною мірою залежить ритмічність та якість випуску продукції.

Стратегічне управління матеріальними ресурсами передбачає зниження матеріаломісткості продукції, збільшення виходу продукції, скорочення та ліквідацію втрат, використання вторинних ресурсів і відходів.

Отже, робота будь-якого підприємства, залежить насамперед від використання ефективних новітніх основних засобів. На підприємстві повинні працювати висококваліфіковані спеціалісти та працівники, має бути відсутня плінність кадрів, стабільне забезпечення матеріальними ресурсами підприємства та їх економічне використання, а також поліпшене використання основних виробничих фондів і виробничих потужностей.

Висновки. Ресурси підприємства є необхідною умовою функціонування підприємства та здійснення процесу розширеного відтворення на всіх його стадіях і у всіх формах. Процес виробництва на будь-якому підприємстві здійснюється за належної взаємодії трьох визначальних його факторів: персоналу (робочої сили), засобів праці та предметів праці. Використовуючи наявні засоби виробництва, персонал підприємства створює суспільно корисну продукцію або надає виробничі й побутові послуги. Це означає, що, з одного боку, мають місце затрати живої та уречевленої праці, а з іншого – такі чи інші результати виробництва (діяльності). Останні залежать від масштабів застосовуваних засобів виробництва, кадрового потенціалу та рівня його використання. В умовах економічної кризи, що вплинула на стабільність функціонування підприємств та їх ефективність, життєдіяльність підприємств в значній мірі залежить від ефективності використання ресурсного потенціалу, тому першочерговою задачею є проведення заходів з модернізації існуючого обладнання, інтенсивного використання наявних потужностей, покращення цінової політики, впровадження сучасних енергозберігаючих технологій.

Перелік посилань

1. Васильченко В.А. Менеджмент устйчивого розвитку підприємств: Монографія. – Київ: Центр учебной літератури, 2005.
  2. Герчикова И.Н. Менеджмент: Учебник – М., 2000. –371 с.
  3. Економіка підприємства: Навчальний посібник / за заг. ред. П.В.Круша В.І.Подвігіної, Б.М.Сердюка. – К.:Ельга-Н, КНТ,2009. – 780 с.
  4. Економіка підприємства: Навч. посібник / за ред. А.В. Шегди. – К.: Знання, 2005. – 431с.
  5. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Покропивоного С.Д.- Вид. 2-е.К.: КНЕУ, 2004.- 528с.
-

Шевченко Т.Е.

к.т.н., доц. НТУУ «КПІ»

Хороновский М.А.

бакалавр ФММ НТУУ «КПІ»

НЕОБХОДИМОСТЬ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКОГО КРИЗИСА

В статье рассмотрена необходимость повышения эффективности использования ресурсного потенциала предприятий в условиях экономического кризиса, и приведены пути его повышения.

Ключевые слова: основные и оборотные фонды предприятия, средства производства, оборотные средства, трудовые ресурсы, кадры, материальные ресурсы, эффективность потенциал.

Shevchenko T.E.

Horonovsky M.A.

NEED TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF RESOURCE POTENTIAL OF THE ENTERPRISES IN THE ECONOMIC CRISIS

The article describes the need for more efficient use of the resource potential of the enterprises in the economic crisis, and the ways to elevate it.

Keywords: basic and circulating funds of enterprises, the means of production, working capital, manpower, personnel, material resources, the effectiveness of potential.

Anna Tarasenko

Jeremy Bonito

University of Maine

THE ROLE OF BUSINESS IN DEVELOPMENT OF MARKET ECONOMY

Market economy is an economic system guided and regulated by the mechanism of natural market transactions in an adequate institutional environment. Formation of market relations of the country is impossible without the implementation of relevant reforms and inclusion Ukraine in the world integration processes.

Keywords: business, domestic market, enterprise, entrepreneurship, entrepreneurial skills, economic responsibility, needs of society, market economy, market relations, management, profit, risk.